

13 Sudan'da Yaşayan NÜER'ler

1. Nüerler

a. Hutchinson'un kitabından çok önce antropolojide ünlüydüler

i. Britanyalı sömürgeciler tarafından "sakinleştirildiler" (evcilleştirildiler)

1. Bu yatıştırma aşamasından sonra ancak incelenebildiler
2. İlk antropologların çoğu sömürgeci düzenin memurlarıydı

b. Yapılmış çok sayıda incelemeye karşın Nüer'ler ve öteki yerlilerin kültürleri üzerinde güvenilir ve eksiksiz bir kaynak bulunmuyordu

i. Bütün etnografyalar "sınırlı ve kısmi" idiler

1. Bütün antropologların kişisel görüşleri vardır
2. Her kültür üzerinde söylenecek çok şeyler vardır
3. Söz gelişi, 20. yüzyılda Kuna üzerinde 100'den çok kişi yazdı

ii. Antropologlar bir kültüre yanıtlanmak istedikleri bazı sorularla gelirler

2. Evans-Pritchard (EP)'in Soruları

a. Onun soruları "ilkel düşünce" ile ilgiliydi

i. O dönemde yaygın olarak "ilkel düşüncenin de ilkel olduğu" sanılıyordu

ii. 19. yüzyılda Tylor ve Frazer gibi bazı antropologlar, kültürlerin evrimini, büyüden dine ve bilime doğru, düşüncenin ağır ağır gelişmesiyle açıklıyordu

1. Büyücü güçlüdür, doğayı istediği gibi kullanabilir
2. Din adamı güçlüdür, gücünü tanrılardan alır
3. Bilim ise en son düşünme yöntemidir.

b. Levy-Bruhl ilkel toplumların, ortak düşünceler içine hapsediklerini ve akılcı

olamayacaklarını yazmıştı

i. Antropolog EP alana bu düşüncelerle çıkmıştı

1. İncelediği Azande'lerin aklını anlaşılabilir buldu
2. Ortak düşünce yalnız baştaki öncüllerle sınırlıydı

c. Büyük sorun şuydu: merkezi bir güç buyurmadan, düzenli bir hayat olur mu?

- i. Aynı soru bir çok felsefeciyi de uğraştırmıştı
 1. Hobbes: İlkeller düzensiz bir hayat sürer, diyordu
 2. Rousseau'ya göre ilkeller sezgisel bir örgütlenmeye sahipti
 3. EP lkel hayatta bir düzen olup olmadığını araştırdı

a. EP'nin ikinci sorusu, ineklerle ilgiliydi

- i. Çevreci antropologlar
 1. Toplumun doğal çevresiyle ilişkisini inceler
 2. Çevresel faktörler (etmenler) halkın yaşamını nasıl etkiliyor?
 3. Çevreci *determinizm* bu sorunun uzantısı / ürünü olmuştur
- ii. EP açısından, bu tür soruların çoğu Mauss'tan geliyordu
 1. Mauss'un bir Eskimo çalışması vardır
 2. Mevsimlere bağlı olarak Eskimo hakkında çok şey söylenebilirdi
 3. Söz gelişi, topluluklar mevsimlere göre büyür ve küçülür, gibi

3. İnek Sorunu

a. Batılı olmayan toplumlarda gelişme sorunu

- i. Afrika'nın doğu kıyısındaki çoğu toplumlar hayvancılık yapar
 1. Ama, ekonomik açıdan inekleri akıllıca kullanmazlar
 - a. Onları besler ama neden yemezler?
 - b. İnekler neden o kadar kemiklidir?
 2. Batılı olmayan topluluklarla ilgili ikinci bir eleştiri konusu
 - a. Küçük koçanlı mısırı neden ekerler?

b. Koloniciler, yerli halkın akıldışı uygulamalarını düzeltmek istediler

i. Yerlilerin ekonomik geleneklerine karşı gösterilen tepkiler çok katıydı

ii. Örnek: Amerika'ya ilk gelen göçmenler de yerli Hintlileri eleştirirdi

1. Neden tarlalarını çitle çevirmezler?
2. Bitkileri neden sıralı / düzenli ekmezler?
3. Tarım işlerini tümüyle kadınlara bırakan
4. Erkekler neden geyik avına çıkarlar?

a. Avcılık orta sınıftan gelen göçmenlere göre bir spordu

c. Nüer halkının ineklerle çok yakın ilişkileri vardı

- i. Erkekler en sevdiği öküzün adını alır
- ii. İneklerini çok ince renk farklarıyla tanır
- iii. İneklerle insanlar yanyana birlikte yaşarlar
- iv. Sosyal ilişkiler, inekler üzerinden kurulur, konuşulur ve yönetilir

d. Nüer'ler mısır eker ve balık avlar (karma bir ekonomi)

e. Fakat bir yöredeki tek bir araştırmadan ne kadar sonuç çıkarabilirsiniz?

- i. Güvenilir sonuçlar için karşılaştırma yapmak gereği duyulur
- ii. Masai ve Zulu Doğu Afrika aşiretleridir. Turist çeker ve inek yetiştirirler

4. Sorunun Mantığı

a. Eğer, Afrika'daki hayvan yetiştiren topluluklar bir iklim haritası üzerine yerleştirilirse, yüksek bir ilişki görülür

- i. Yağışın az ya da düzensiz olduğu kurak yörelerde inek boldur
- ii. Kurak yörelerde yerleşik tarım felakete yol açabilir
- iii. Düzenli yağış alan yörelerde ise tarım egemendir

b. Kemikli inekler bu yörelerde yaşamaya uyum sağlamıştır.

c. Küçük koçanlı mısırlar doğal çevre koşullarına uygundur

d. Nüerler ineklerini neden yemezler?

- i. Onları sağlar, sürer, tezeğini yakıt olarak kullanır
- ii. Bir aileye çok büyük geldikleri için ancak festivallerde kesip yerler

c. Büyükbaş hayvanları süt almak ve kıtlık benzeri felaketlerde yemek için saklarlar

f. Hayvancuların toprağı sonuna kadar sıyırdıkları düşünülürse, inekler de çayar-

çimeni toprağı kadar yer bitirirler.

g. Sonuç olarak, Nür'lerin inekleri akıllı kullandığı söylenebilir

5. Pastoral (göçebe) toplulukların başka hangi özellikleri vardır?

a. Göçebe topluluklar hemen daima babasoylu ve baba**erkildir**

i. İneklerin bakımından ve korunmasından sorumlu kişiler vardır

b. Kişilik, antropologların pek hoşlanmadığı hassas bir konudur fakat

i. Bazı ekonomiler bazı kişilik tiplerini seçip destekliyor

ii. Robert Edgerton Doğu Afrika'da dört kültürü inceledi

1. Her birinde de hayvancı göçmenler ve yerleşik çiftçiler vardı

a. Çiftçiler, emeğe değer veren, işbirlikçi; şüpheli ve çatışmacı kişilerdir

b. Bireyci hayvancılar, başkalarının büyücü olmasından daha az şüphe eden, açık sözlü, dürüst kişilerdir

iii. Göçebeler savaşa yatkındır, her an saldırabilirler.

iv. Başarılı göçebeler ele geçirdikleri topraklara yerleşip tarımcı olabilir

v. Savaşçı olarak tanınan bu insanlar daha sonra nasıl davranırlar?

1. Çatışmada barış vardır.